

Elävä Kaupunkikeskusta ry

Info 27.08.2010

Konferenssin osallistujia lähdössä kävelykierrökselle Rauman keskustaan

KESKUSTOJEN KEHITTÄJÄT TAPASIVAT RAUMALLA

Keskustojen kehittämisen vuosittainen päätapahtuma Suomessa, Elävä Kaupunkikeskusta –konferenssi porautui kaupunkiympäristöön ”jaettuna tilana” jossa on mahdollisuus kohdata ja ”olla läsnä” olitpa sitten asukas, kauppias, kaduntallaaja tai vaikkapa auto.

Kaupunki on kauppapaikka. Miten kaupan kehittyminen vaikuttaa kaupunkikuvaan? Asiaa pohti asuntoministeri **Jan Vapaavuori** antaessaan väliaikatietoja meneillään olevasta maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksesta.

- Ohjauksen tavoitteena on taata tiiviisti keskustaan kytkeytyvä kaupan tarjonta, Vapaavuori sanoi.
- Peltomarkettien aika on ohi.

Vapaavuori painotti kaupunkikeskustojen roolia hyvän elämän luojina. Kuten jo Aristoteles 2300 vuotta sitten sanoi: ”Ihmiset tulevat kaupunkiin etsiäkseen tuloja ja elantoa, mutta jäävät sinne elääkseen hyvän elämän.” Tämänkin päivän kaupungissa kohtaavat työtilaisuudet ja talouden dynamiikka. Ministeri saapui ja poistui paikalta sähköautolla, olihan konferenssin teemana kaupunkikeskustojen elinvoima ja ekotehokkuus.

Katuviestintä kuntoon

Liikennepsykologi **Peter de Haan** Hollannista muistutti auton kuin auton olevan myös ”persoonaa”. Toistaiseksi tämä persoona on saanut kohtuuttomasti tilaa ja huomiota keskustoissa. Kaupunkitila on hänen mukaansa jaettavissa tasaveroisemmin kaikkien kulkijoiden kesken. Liikenteessä kaikki ”persoonat” kommunikoivat keskenään, kohtaamisen tulisi sujua mieluiten silmästä silmään ilman välikäsiä.

- Liikennemerkkejä, aitoja ja esteitä tarvittaisiin huomattavasti nykyistä vähemmän.

(Kuva Peter de Haan: Kaupunkitilassa vaikuttaa valikoima liikennemerkkejä).

de Haan kyseenalaisti ajoneuvo- ja kevyen liikenteen erottamisen toisistaan.

Hyvin suunnitelluille ja toteutetuille alueille eri toimijat mahtuvat ilmeikkäin kieltoja ja tarpeettomia ohjeita. Ohjeet on mahdollista designata ympäristöön. - Tori tai aukio on parempi liikenteenohjaaja kuin liikenneympyrä, hän osoitti esimerkein. - Kun koulupiha ulottuu tielle saakka, autoilijoiden nopeudet alenevat automaattisesti ja valppaus kasvaa. Kun puut reunustavat tietä, sama vaikutus. Suihkulähteet aukioilla riittävät kaistojen määrittämiseen. Jos kokeellisesti vaihdetaan fasadeja saman levyisen tien ympärillä, ajokäyttäytyminen muuttuu olosuhteiden mukaan, liikennepsykologi todisti. Pyöräilykypärän käyttö tuo de Haanin siteeraaman tutkimuksen mukaan autoilijat vaarallisen lähelle polkijaa, kun taas ilman kypärää ajavia varotaan. de Haan otti valokuvia myös Raumalla ollessaan. Turhia liikennemerkkejä löytyy hänen mukaansa myös täältä, vaikka Rauma on niitä karsinut Suomen mitassa ennätyksellisesti.

Raumasta bongareiden kohde

Maailmanperintökohde Raumaa katseltiin konferenssissa monin ulkopuolisin silmin. Unescon listalle pääseminen parikymmentä vuotta sitten on saavutus, joka tuo kaupunkiin enenevästi bongaa- ja kaikkialta maailmasta. FM **Pekka Kärki** kertoi Vanhan Rauman päässeensä listalle ainoana pohjoismaisena puukaupunkina.

- Vanhan Rauman valtina ei ollut mikään monumentti, temppeli tai historiallinen erityispiirre.

Puukaupunginosa on säilynyt selvärajaisena, ja siellä on monipuolista ja vilkasta toimintaa.

Vanhan Rauman suojeluun Museoviraston rakennushistorian osastonjohtajan paikalta parikymmentä vuotta sitten osallistunut Kärki kertoi Vanhan Rauman renessanssista 1970-1990 luvulla.

- Se nousi melko slummituneesta, huonokuntoisesta alueesta hyvin hoidetuksi asuin- ja liikealueeksi.

Perinne näyttää hyvin säilyneen uudistusten myllerryksessä.

Genovalaistunut helsinkiläinen tohtori **Liisa Väisänen** tarttui kehittäjien ja uudistajien motivointiin kautta aikojen. - Aikojen alusta on kyseessä ollut näyttämisen halu, myös teollisuuskaupungista taidekaupungiksi muuntautuneessa Genovassa. Työkseen kulttuurimatkoja järjestävä Väisänen totesi Rauman kiinnostavan italialaisia mm Unescon listoille pääsyn myötä. - Ja etenkin sen vuoksi, että italialaiset peräävät henkilökohtaista palvelua, jollaista Vanha Rauma tarjoaa.

Rauman Citykauppiat – runsas sata yrittäjää - vastaavat kaupallisista palveluista Vanhassa Raumassa. Heidän yhteistoimintayhdistyksensä hoitaa lähes kahdensadan liikehuoneiston ja liikkeen lisäksi kauppatoria, terassia, kioskeja ja mainospaikkoja, ja keskustan kiinteistönomistajat jakavat kaupungin kanssa muun muassa lumentulutusjärjestelmän kustannukset. Citykauppioiden hallitsemalla alueella myynti on yli valtakunnallisen keskiarvon, eivätkä sitä ole syöneet vanhan keskustan kupeeseen sijoittuneet jättimarketit ja kauppakeskukset.

- Päinvastoin, marketeista on kävelymatka ”käsin tuotettujen” palveluiden ääreen, Rauma-isäntä **Hannu Pärssinen** yhdessä yrittäjien **Pekka Palmun** ja **Johanna Närväsen** kanssa osoitti, ensin kuvin, sitten kaupunkikierroksin, joita vetivät myös alueen suunnittelijat.

- Aasukkaat ja yrittäjät vaalivat Vanhaa Raumaa yhteisvoimin. Kun yrittäjät haluavat laajentaa tilojaan, he tekevät sen taiten, esimerkiksi yhdistämällä huomaamattomasti kahden rakennuksen tilat. Rauma sai keskustapalkinnon 2009 etenkin yrittäjien yhteistoiminnan ja panostuksen ansiosta.

Elävä Kaupunkikeskusta ry kehittää parhaillaan kaupunkikeskustojen ekotehokkuutta, vetovoimaa ja elinvoimaa yms. kuvaavaa mittaristoa. Kaupunkikeskustojen toimijoilta kerätään tietoja palvelujen saatavuudesta, yritysten investoinneista, myynnin kehityksestä, logistiikasta ja infran tehokkuudesta. - Näistä indikaattoritiedoista luotavan mallin avulla on mahdollista arvioida investointien tehokkuutta ja tunnistaa kehittämiskohteet, mallinnuksesta vastaava tekniikan tohtori **Tuula Pohjola** Aalto yliopistosta selosti. Tutkimukseen haetaan paraikaa TEKESin rahoitusta ja yrityskumppaneita. Pilottikaupungit on jo valittu, ja City-Rauman yrittäjät ilmoittautuivat mukaan samalta istumalta, yrittäjäpanostuksella.

Ruotsin kokemukset keskustojen kehittämisestä ovat jo toistakymmentä vuotta tarjonneet esikuvan ja peilin Elävä Kaupunkikeskusta –yhdistykselle. Kokemuksia Svenska Stadsörnar –sisärjestön toiminnasta tuonut **Jeanette Berggren** kertoi keskustakehittäjien ottavan seuraavaksi poliitikot – paikalliset ja valtakunnalliset – erityiskoulutukseen ja pyrkivänsä parempaan medianäkyvyyteen. Tämä on tarpeen nyt, kun keskustojen kehittämistyö on arkipäiväistynyt ja siihen on saatu mukaan suurin osa Ruotsin kunnista, niiden keskustoissa vaikuttavista kiinteistöjen omistajista sekä tiloissa toimivista yrityksistä. Keskustojen kehittäminen tarvitsee jatkuvaa panostusta.

Uusi teknologia ulottuu kaikkialle

Kohtaamiset kaupunkitilassa toteutuvat tulevaisuudessa enenevästi tietotekniikan siivittämällä. Vantaalla kehitteillä olevista ”ubiikkipalveluista” kertoi Marja-Vantaa projektin johtaja **Reijo Sandberg**. Nämä ”läsnäolopalvelut” tuovat kaupungissa asioiville yhä tarkempaa tietoa tiloista, tuotteista, palveluista tai paikalla olevista henkilöistä. Palvelut kätkeytyvät kaupunkitilaan siruina. Niitä on luonnollisesti helpompi ainakin kokeiluvaiheessa asentaa uuteen urbaaniin tilaan.

Seuraava Suomen keskustakehittäjien vuosikonferenssi järjestetään 2011 Kokkolassa.